

• چهارشنبه ۱۴۰۴
• ۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۷
• ۲۶ نوامبر ۲۰۲۵
• سال سی و یکم
• شماره ۸۸۹۵
• ۲۰ صفحه

• قیمت در سراسر کشور: ۱۰۰۰۰ تومان

Iran Newspaper
ISSN1027-1449
Keytitle: IRAN (Tehran)
irannewspaper.ir

یادداشت اختصاصی علی دهباشی
درباره کتاب «بوطیقای عشق رمانتیک»

دستور زبان عشق

◀ ۱۵

ابراهیم متقی، استاد دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «ایران»:

محور مذاکرات پاریس هسته‌ای است

◀ ۴

یک تیرو چهار نشان دولت با اصلاح نظام تخصیص سوخت

حذف رانت خواص

تحلیل اقتصاددانان از مصوبه دولت در گفت‌وگو با «ایران»: روند فعلی توزیع انرژی غیرقابل دفاع و به نفع ثروتمندان است

بهره‌مندی بیشتر ثروتمندان
از یارانه انرژی
عدالت در مصرف نیست
علی میرزاخانی

اصلاح سیاست توزیع بنزین
اقتضای اجتناب‌ناپذیر
اقتصادی است
جعفر خیرخواهان

مصوبه هیأت وزیران
رانت مصرف خواص را
محدود می‌کند
حسین عبده‌نوبریری

مصرف فعلی بنزین
به مصلحت کشور
نیست
علی سرزمین

باید تا پایان امسال
جلوی هدررفت منابع کشور
را گرفت
علیرضا توکلی کاشی

سخنگوی دولت: هیچ تغییری در حوزه بنزین بدون اطلاع قبلی به مردم اجرا نمی‌شود

◀ ۳ ۱

نادر مشایخی در سالروز تولدش
از آرزوهایش به «ایران» می‌گوید

دوست دارم در کویر لوت
چاله‌نشینی کنم

عکس: انور حسام‌الزاملشان / ایران

◀ ۱۶

شاخص کل سهام
به رکورد تاریخی تازه دست یافت

چراغ سبز بورس به اصلاحات اقتصادی

بازار سهام در معاملات روز گذشته با رشد ۱٫۶ درصدی وارد کانال ۳٫۳ میلیارد واحدی شد تا برای سومین بار در سال جاری یک رکورد تاریخی را بشکند.

◀ ۹

در دیدار لاریجانی و مقامات پاکستانی مطرح شد

تأکید ایران و پاکستان بر تقویت روابطه دوجانبه

↓ ۱

دیپلماسی فرهنگی به مناسبت چهل‌وسومین جشنواره جهانی فیلم فجر واکاوی شد

سینما؛ قدرت نرم

فیلم، عملاً یک «دیپلماسی از پایین» ایجاد می‌کند؛ دیپلماسی‌ای که برخلاف سازوکارهای رسمی، از لایه‌های زندگی مردم آغاز می‌شود و به لایه‌های فراملی می‌رسد.

◀ ۲۰

استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در گفت‌وگو با «ایران» خبر داد

خسارت ۲۳ میلیارد دلاری آلودگی هوا

عمده تکالیف اصلی قانون هوای پاک از جمله اسقاط خودروهای فرسوده، بهبود کیفیت سوخت، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و ... روی زمین مانده است.

◀ ۶

در دیدار لاریجانی و مقامات پاکستانی مطرح شد

تأکید ایران و پاکستان بر تقویت روابط دوجانبه

دوجانبه با ایران همکاری نزدیکی داشته باشد و ارتباط ریلی بین پاکستان و ایران باید بر اساس اولویت برای حمایت از تجارت و ترویج گردشگری تقویت شود.

وی همچنین از لاریجانی خواست تا احترام و سلام گرم او را به رهبر معظم انقلاب اسلامی تقدیم کند.

دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان نیز شجاعت و موفقیت نیروهای مسلح پاکستان را در وقایع اخیر ستود و اظهار داشت پیروزی پاکستان، پیروزی ماست.

لاریجانی تأکید کرد که پس از سفر رئیس‌جمهوری ایران به پاکستان، چندین دستورالعمل برای دسترسی ترجیحی به محصولات پاکستانی در ایران صادر شده است

که مسیر روشنی را برای دستیابی به هدف تجارت دوجانبه ۱۰ میلیارد دلاری ایجاد می‌کند.

در این دیدار همچنین مسائل مربوط به اوضاع منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین همکاری‌های امنیتی و مبارزه با تروریسم نیز مورد بحث قرار گرفت.

لاریجانی در چهارمین جلسه رسمی خود با شهزاد شریف نخست‌وزیر پاکستان دیدار کرد. طبق بیانیه دفتر نخست‌وزیری پاکستان، شهزاد شریف در این دیدار بر اهمیت روابط تاریخی و برادرانه نزدیک بین دو کشور تأکید کرد و خواستار تعمیق و گسترش بیشتر روابط دوجانبه در زمینه‌های مختلف شد.

شهزاد شریف همچنین احترام عمیق خود را به حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و مسعود پزشکیان و تهران نشان دهنده حرکت مثبت در روابط دوجانبه است.

دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان نیز بر لزوم تقویت روابط پاکستان و ایران در زمینه‌های گسترده و متقابلاً سودمند تأکید کرد.

گفتنی است که در این جلسه تصمیم گرفته شد تا هیأتی به ریاست سناتور محمد اسحاق‌دار معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه پاکستان به‌زودی برای تقویت بیشتر همکاری در زمینه‌های مختلف به ویژه کشاورزی و ارتباطات به ایران سفر کند.

رسمی، روزانه حداقل ۶ میلیون دلار به واردات بنزین اختصاص پیدا می‌کند که رقم مورد نیاز غیرضروری از خودرو شخصی و عدالت در مصرف منجر می‌شود.

بنابراین کسی شک ندارد که تصمیم برای حل و فصل این «بحران»، یک عزم ملی می‌خواهد و از جناح بندی‌های سیاسی و درگیری‌های کدایی برای واردات بنزین را به خودمان صادق باشیم جداست. بالاخره باید با خودمان صادق باشیم و چالش بزرگ حامل‌های انرژی را ببینیم. باید بپرسیم که قرار است با قاچاق شدید حامل‌های انرژی از مرزهای شرقی چه باید کرد؟ باید بدانیم که توزیع بنزین با شرایط فعلی آیا عادلانه است یا خیر؟

دستاورد چیست؟

مصوبه جدید بنزین را می‌توان تلاشی برای خروج از بن‌بست تاریخی نظام سهمیه‌بندی دانست که در دهه‌های گذشته به‌تدریج به منبعی برای رانت و توزیع ناعادلانه یارانه تبدیل شده بود. رویکرد تدریجی دولت در اعمال نرخ سوم - تنها برای مصارف بالاتر از سقف و خودروهای خاص - نشان از درس‌گیری از تجربیات گذشته دارد.

این مصوبه دستاوردهای بالقوه‌ای دارد. یارانه بنزین را هدفمند می‌سازد و از بهره‌برداری غیرمنطقی خودروهای دارا از منابع عمومی جلوگیری می‌کند. یک سازوکار قیمتی برای مدیریت مصرف بدون ایجاد شوک گسترده درست می‌کند که در نهایت به آزادسازی منابع مالی برای توسعه زیرساخت‌های سوخت پاک کمک می‌کند.

این مصوبه اگرچه گامی ضروری در مسیر اصلاح نظام یارانه انرژی است، اما تنها بخشی از راه‌حل جامع مدیریت مصرف انرژی محسوب می‌شود. تحقق اهداف این سیاست نیازمند همراهی مردم، نظارت دقیق و اجرای شفاف است تا همزمان با مدیریت بحران مصرف، بار اضافی بر دوش اقشار آسیب‌پذیر جامعه قرار نگیرد.

سوخت جایگاه سوختگیری کند. اما این بار، با ترخی متفاوت که در نهایت به کاهش استفاده غیرضروری از خودرو شخصی و عدالت در مصرف منجر می‌شود.

نکته سوم: مصوبه‌ای که نیاز به توضیح دارد

پیش از انتخابات، رئیس‌جمهوری در مقابل این سؤال مهم که «قرار است درباره نرخ بنزین چه تصمیمی گرفته شود» به دو نکته اشاره کرد: اول اینکه موضوع بنزین باید به صورت کارشناسی بررسی و برای آن راهکاری پیدا شود و دوم آنکه بدون توضیح به مردم و بررسی عواقب هر نوع تصمیم‌گیری برای معیشت عامه، تصمیمی اجرا نمی‌شود. بنابراین باید در این مورد نیز منتظر اظهارنظرهای بعدی و توضیحات مختلف از جانب مسئولان دولتی برای تشریح دلایل و ضرورت‌های چنین تصمیمی باشیم. مصوبه‌ای که فعلاً رسانه‌ای شده نیاز به توضیح و تفصیل بیشتری دارد تا جامعه نیز در جریان مزایای آن قرار گیرد. در هر صورت این موضوع نیز مشخص است که دولت بدون افق‌ان و توضیحات مستدل به مردم، دست به اصلاح قیمتی نخواهد زد. چنانکه پیش از این نیز چنین گزاره‌ای، مورد تأکید رئیس‌جمهوری بوده است.

نظر می‌رسد هدف از آن، فقط «افزایش قیمت» نیست چه برسد به شوک قیمتی و تجربه‌های پیشین و تلخی که در این حوزه وجود داشت و هزینه‌های بسیار روی دست دولت و حتی خود مردم گذاشت. این مصوبه، بیش از هر چیز به دنبال «اصلاح» مسأله‌ای است که بنیان آن در اواخر دهه ۸۰ خورشیدی گذاشته شد و آن سنگی که به چاه انداخته شد؛ هنوز بیرون نیامده و روز به روز نیز بر مشکلات افزوده است. این مسأله یا چالش، همان «چگونگی تخصیص سهمیه» است. در درجه اول، مصوبه دولت دست به اصلاح سهمیه‌ها در حوزه خودروهای دولتی زده و سپس به خودروهای وارداتی پرداخته و «سهمیه» را برای مالکان این دسته از خودروها برداشته است. در واقع استنباط اصلی این بوده که آنکه خودروی میلیارد تومانی سوار می‌شود؛ باید هزینه سوختش را هم به درستی پرداخت کند. درباره خودروهای دولتی نیز صورت مسأله روشن است. در واقع اینجا، هدف مدیریت مصرف بوده نه افزایش قیمت. در اینجا چالشی به نام «تخصیص سهمیه» وجود داشته که با تصمیم جدید، تعیین تکلیف شده است.

نکته دوم: رانت مصرف از بین می‌رود

به نظر می‌رسد که بخش عمده‌ای از نگرانی‌ها در حوزه حامل‌های انرژی، معطوف به «قیمت‌گذاری» و تغییرات مرتبط با آن است. اما در اینجا با یک پارادوکس بزرگ مواجهیم. از یک سو، مصرف بنزین توسط آنها که خودروی شخصی دارند و از یارانه‌های بهره‌می‌برند که ممکن است به بخش دیگر نرسد. از دیگر سو، سهمیه‌های بنزین استفاده‌ای است که در کارت‌های سوخت باقی می‌ماند و در عوض آن، استفاده از کارت سوخت جایگاه‌ها شدت می‌گیرد.

چنین رانتی، در مصوبه دولت حذف شده و به معنای آن است که اگر مالک خودرویی، بیش از سهمیه خود نیاز داشت می‌تواند با کارت

گروه اقتصادی- دولت در مصوبه‌ای جدید با ایجاد نرخ سوم بنزین در پی اصلاح ساختار معیوب تخصیص سهمیه و حذف «رانت مصرف» برای «خواص» است. چنانکه بررسی ترانکشن‌های جایگاه‌های بنزین نشان می‌دهد دهک دهم (پربرخوردار) ۶ برابر دهک‌های کم‌درآمد کشور اقدام به سوختگیری کرده و این تصمیم به دنبال شفاف‌سازی در توزیع و عادلانه‌کردن مصرف در کشوری است که با بحران مصرف ۱۴۰ میلیون لیتری در روز و نیاز به واردات سالانه ۲ میلیارد دلاری بنزین روبه‌رو است؛ چالشی ملی که عزم جدی دولت برای مدیریت مصرف و کاهش وابستگی به واردات را می‌طلبد.

ادامه وضع موجود، حداقل سالانه دو تا پنج میلیارد دلار ثروت ملی را فقط در بخش بنزین هدر خواهد داد که این سرمایه برای تنوع‌پذیری شبکه برق و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر کفایت دارد و از عدم انفع خاموشی بسیاری از صنایع در کسری برق تابستان نیز جلوگیری خواهد کرد. جزئیات مصوبه بنزینی دولت روز گذشته در وبسایت‌های مختلف و کانال‌های تلگرامی دست به دست شد و سخنگوی دولت نیز درباره آن توضیحاتی ارائه داده و گفته است که هیچ تغییری در حوزه بنزین بدون اطلاع قبلی به مردم اجرا نمی‌شود. اما نکتاتی درباره این تصمیم جدید در حوزه انرژی وجود دارد که به آن می‌پردازیم. اینکه هدف از این اقدام چیست و چگونه قرار است عدالت توزیعی در حوزه بنزین را بهبود بدهد؟ یا موضوع شفافیت در میان گذاشتن چنین تصمیمی با مردم که قطعاً در روزهای آینده بیشتر درباره‌اش خواهیم شنید و البته تصمیم بزرگی که فارغ از دعوای سیاسی باید به آن نگاه ملی داشت تا از بحران کنونی عبور کنیم.

نکته اول: هدف، افزایش قیمت نیست

مصوبه دولت در حالی دست به ایجاد یک «نرخ سوم» برای بنزین زده که در نگاه اول به

عراقچی در نشست اعضای کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی :

حمله اسرائیل به مراکز پادمانی، ضربه به رژیم عدم اشاعه بود

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه باامداد سه‌شنبه برای شرکت در سی‌امین نشست دولت‌های عضو کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی وارد لافه شد؛ نشست که مهم‌ترین رکن تصمیم‌گیری سازمان منع سلاح‌های شیمیایی به شمار می‌آید و هر ساله کشورهای عضو در آن پیشرفت اجرای کنوانسیون، سیاست‌های آینده و راهبردهای مقابله با تهدیدهای ناظر بر بررسی می‌کنند. عراقچی در سخنرانی خود، محوریت ایران به‌عنوان قربانی سلاح‌های شیمیایی را برجسته کرده و با یادآوری حملات گسترده شیمیایی رژیم

اصل منشور ملل متحد بود. او تجاوزات اسرائیل در غزه، لبنان و سوریه و نیز حمله نظامی این رژیم به تأسیسات تحت پادمان ایران در ژوئن گذشته را که با مداخله مستقیم آمریکا همراه شد، نمونه‌ای آشکار از نقض ماده ۲ بند ۴ منشور و تهدیدی علیه رژیم‌های عدم اشاعه دانست. به گفته او هدف قرار گرفتن کشورهای عضو کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی (OPCW) خطر ناشی از موافقت شیمیایی و رادیواکتیو و تهدید سلامت منطقه را در پی داشت. وزیر امور خارجه بار دیگر اسرائیل را بزرگ‌ترین مانع ایجاد خاورمیانه عاری از سلاح‌های

کشتار جمعی معرفی کرد و خواستار پیوستن این رژیم به کنوانسیون و پذیرش بازرسی‌های کامل شد. او همچنین با اشاره به تأخیرها و موارد عدم پایبندی آمریکا در نابودی ذخایر شیمیایی و توسعه برخی پروژه‌های مرتبط تأکید کرد که استانداردهای دگوانه اعتماد بین‌المللی را تضعیف می‌کند. عراقچی همچنین تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا را مانعی جدی بر مسیر تأمین دارو و تجهیزات ضروری برای قربانیان شیمیایی دانست و یادآور شد که دولت‌های عضو از نظر حقوقی و اخلاقی موظف‌اند روند درمان این قربانیان را مختل نکنند.